

finde Sted ad Værftets faste Forbindelse med Christianshavn, og den daglige Spærring af Bomløbet vil kunne bortfalde. Denne Spærring er til stor Gæne for Skibsfarten og har derfor længe været betragtet som en uheldig og lidet tidssvarende Foranstaltning.

Saa vel fra Havnevæsenet i Kjøbenhavn som fra Søfartsforeninger har Marineministeriet stadig modtaget Henvendelser om at træffe en anden Ordning af dette Spørgsmaal, idet man tillige fremhæver Ulemperne ved den ringe Bredde i Bomløbet og indtrængende tilraader en Forandring af dette Forhold ved at fjerne Brohovedet paa Værftssiden, en Foranstaltning, som imidlertid ikke kan iværksættes, saa længe Bommen skal lukkes.

Endelig er der Hensynet til Forlængelsen af kjøbenhavnske Hovedgader gennem Nyboder, til Tilvejebringelsen af et Bykvarter med et mere storstadsmæssigt Præg samt til den betydelige og stadig stigende Værdi, som Nyboders Grund med sin centrale Beliggenhed repræsenterer, o. s. v., der taler for, at denne Del af Nyboder bliver forlagt andetsteds hen.

Efter hvad der saaledes her er udviklet, anses Fraflytningen af den endnu resterende Del af det fra gammel Tid overleverede Nyboder og Opførelse af Arbejderboliger for Orlogsværftets Mandskab i Nærheden af Værftet for paatrængende nødvendige Foranstaltninger, hvorfor Marineministeriet stadig har haft sin Opmærksomhed henvendt paa at finde en dertil passende Byggegrund. Da de Orlogsværftet nærmest liggende Grunde imidlertid ere i en Pris af mellem 10 og 20 Kr. pr. Kvadratalen, og brugbare Grunde endnu i en lang Afstand fra Orlogsværftet ere i en Pris af 5 Kr. og derover pr. Kvadratalen, vil det absolut rigtigste være at benytte Orlogsværftets Grund, nemlig en Del af Arsenaløen. Denne er utvivlsomt langt mere tilfredsstillende med Hensyn til Beliggenhed end en hvilken som helst anden Grund; men den maa, forinden den benyttes, gøres skikket til Bebyggelse.

Den Tanke at bygge nye Boliger for Marinens faste Mandskab paa den anden Side af Havnen er for øvrigt af meget gammel Dato, i hvert Tilfælde paaviselig fra Midten af det attende Aarhundrede. Man havde vel den Gang fremdeles Værft paa „Gammelholm“; men man havde tillige siden Slutningen af det syttende Aarhundrede haft „Nyholm“, der var erhvervet ved Opfyldning paa Refshalegrunden, og her fandtes det egentlige Skibbyggeri, lige-

som ogsaa Skibene her laa fortøjede i det nu saakaldte „Flaadens Leje“. Fra Aar 1764 haves et Kort, hvoraf fremgaar, at man paatænkte at opfylde det daværende Farvand Øst for Arsenalbygningerne inden for Fæstningsvoldene og her at opføre Boliger for Marinens Mandskab. Da denne Opfyldning blev bragt til Udførelse, opstod største Delen af Arsenaløen, som imidlertid ikke den Gang blev bebygget. Grunden til, at denne Bebyggelse først nu søges realiseret, ligger maaske deri, at Beboerne i Nyboder trods Husenes væsentlige Mangel gennemgaaende nødig forlade denne Bydel, som de gennem saa mange Aar have vænnet sig til at betragte som deres særlige Hjem, og som de ere knyttede til, dels ved gamle Minder, dels ved mere reelle Interesser, idet mange af dem have skaffet sig Bierhverv i de omliggende Kvarterer. Sidstnævnte Moment har dog nu mindre Betydning som Følge af de hurtige og billige Befordringsmidler, der nu findes mellem Byens forskellige Dele.

Skal derfor et nyt Byggested vælges, bør det frembyde væsentlige Fordele, navnlig med Hensyn til gunstig Beliggenhed. En saadan i alle Henseender formaalstjenlig Byggeplads mener Ministeriet, at Arsenaløen frembyder, og det foreslaas derfor at overflytte hele den nordlige Del af Nyboder hertil.

At benytte Arsenaløen som Byggegrund er en meget naturlig Tanke, i Særdeleshed nu, da de fleste af Marinens Etablissementer ere samlede paa Orlogsværftet, idet man derved vil opnaa at faa Arbejderboligerne med de hertil hørende nødvendige Funktionærboliger beliggende i Værftets umiddelbare Nærhed, hvad der maa siges ubetinget at være en stor Fordel.

Samtidig hermed kunde man opgive en Del af det militære Præg, som med Hensigt altid har været givet Nyboder, og som tidligere passede til Forholdene, men som nu ikke længere er tidssvarende.

Alle større Institutioner af lignende Art, saavel her i Landet som i Udlandet, have da ogsaa eller stræbe hen til at erhverve Arbejderboliger i umiddelbar Nærhed af Arbejdsstedet, idet det er en Kendsgerning, at naar Arbejdsgiveren til en moderat Pris kan tilbyde Arbejderne en sund og tidssvarende Bolig umiddelbart ved Arbejdsstedet, da er dette en Foranstaltning, som gavner begge Parter og knytter dem fastere til hinanden. Arbejderne føle sig derved mere solidariske med den Virksomhed, som skaffer dem og deres Eksistensen, og samtidig undgaa de at